

Libor STANĚK, *Pamětní knihy farního úřadu Malenice (1734-1945)*, České Budějovice 2010 (= bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 70 s.

Posudek oponenta bakalářské práce

Předkládaná bakalářská práce představuje další z výsledků jednoho z badatelských směrů Ústavu archivnictví a PVH FF JU, který se pod vedením doc. PhDr. Marie Ryantové, CSc. zaměřuje na výzkum farních kronik a pamětních knih. Předmětem zájmu Libora Staňka se staly dvě dochované pamětní knihy či farní kroniky – oba názvy jsou v práci používány jako synonyma – farního úřadu Malenice v západní části jižních Čech. První obsahuje zápisy o událostech vztahujících se k letům 1666 až 1734, založena byla však velmi pravděpodobně až roku 1734 (tvrzení na s. 23). Ve druhé, časově navazující, se poté objevily záznamy z let 1735 až 1945.

Student svůj výklad rozdělil do pěti či spíše čtyř kapitol, v nichž se postupně věnoval historii obce Malenice, popisu obou farních kronik, dějinám malenické fary a nakonec i věcnému rozdělení zápisů ve studovaných rukopisech. První kapitola obsahuje výklad o dějinách zkoumané lokality; předchází jí stručný popis obce. Jak bývá u podobných prací obvyklé, jde o kompilativní výklad, při jehož koncipování se Libor Staněk mohl opřít o několik především starších prací věnovaných Malenicím, které sice čtenáře stručně seznámí s některými událostmi obce, ale ke zvolenému tématu nepřináší nic podstatného.

Zajímavější je proto následující kapitola, která je už věnována oběma studovaným kronikám. V jejím úvodu se student pokoušel odpovědět na otázku, kdo byli jejich pisatelé. Na základě podpisů pod zápisy a uvedení autorství přímo v zápise se mu podařilo prokázat, že šlo o tamní faráře. Až poté následuje popis obou pamětních knih, v němž se Libor Staněk věnoval jejich formální podobě, použitému papíru, stručně shrnul obsah, všiml si jazyka zápisů i jejich řazení nebo zaznamenal další součásti, jako byly např. fotografie nebo „přílohy“. V orientaci ve studovaných písemnostech může čtenáři pomoci také příloha předkládané bakalářské práce, v níž se nachází tabulka s rozdělením zápisů podle jazyka a písařů pamětních knih.

Až za tuto kapitolu byl zařazen výklad o dějinách malenické fary, k němž přináší podstatné informace právě studované prameny (s. 32). Po seznamu tamních duchovních správců zařadil Libor Staněk výklad, v němž se věnoval dějinám fary v poslední třetině 19. a první polovině 20. věku.

Další stěžejní část předkládané bakalářské práce představuje závěrečná pátá kapitola věnovaná záznamům v obou rukopisech. Libor Staněk je podle věcného hlediska rozdělil do čtyř skupin na zápisy věnované záležitostem fary a kostela, přírodě a zemědělství, událostem mimo faru v zemi a ve světě a nakonec také dějům týkajícím se obce Malenice; vyjmenované skupiny ještě dále specifikoval do řady podskupin. K naznačenému členění patrně nelze mít podstatnější výtky, ty se ale musí týkat vlastního textu této kapitoly a také badatelského přístupu studenta. Ve výkladu se mu bohužel nepodařilo propojit jeho interpretaci a ukázky ze studovaných rukopisů. Ty tak pouze „ilustrují“ či podporují naznačené autorovo členění – Libor Staněk je ostatně sám nazývá „Příklady“ – namísto aby právě z nich vycházela jeho interpretace. Další výtka se týká zmíněného badatelského přístupu. Bakalářská práce Libora Staňka totiž končí u toho, co bylo do studovaných písemností zaznamenáno, případně se snaží ukázat, k čemu by tyto záznamy bylo možné použít (dějiny obce, farnosti). Zcela stranou ale zůstala otázka proč se v nich objevily právě tyto události a ne jiné. Otázka co? může vést k pokusu o typologii zápisů, který je v této fázi Staňkova studia jistě opodstatněný, zajímavější by ale bylo ptát se proč? (nebo třeba i proč ne) právě tyto záznamy byly pořízeny, k čemu měly sloužit a čeho se v nich zpísemnělá paměť týkala.

Výtky je nutné mít rovněž k formální stránce bakalářské práce, v níž se vyskytují chyby (např. komolené rodové jméno Hýzrle), neopravené překlepy a především pravopisné chyby vyskytující se zejména v interpunkci. Na mnoha místech je patrný spěch, s nímž byla práce dokončována.

Bakalářské práce Libora Staňka představuje zajímavý příspěvek k opomíjenému tématu farních kronik a pamětních knih. Doporučuji ji k obhajově a vzhledem k výše uvedeným skutečnostem ji navrhuji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

Jindřichův Hradec, 11. srpna 2010

Doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.